

Forlæggere stille sig afvisende, fordi det ikke er tilstrækkeligt bekendt, at danske Disputatser er noget ganske andet end f. Eks. tyske. Dertil kommer, at Doktorafhandlinger om Æmner, der intet Publikum har her i Landet, blive uforholdsmæssigt daarligt stillede i Sammenligning med saadanne, der kan finde talrige Læsere her hjemme. At opnaa Doktorgraden medfører allerede en saa stor økonomisk Byrde, at man ikke dertil bør føje en saa iøjnefaldende Uretfærdighed.

At gøre Valget af Sprog helt frit er ikke muligt paa Grund af de dermed forbundne nationale og praktiske Vanskeligheder. Det gælder altsaa om at finde en Begrænsning, der saavidt muligt sikrer, at Disputatser kun fremkommer paa fremmede Sprog, naar der er Grund dertil. Følgende Bestemmelser synes os baade at yde tilstrækkelig Garanti herfor og at hæve de værste af de paa pegede Misligheder:

Ønsker en Doktorand sit Arbejde trykt paa et fremmed Sprog, maa han ved Indleveringen vedlægge en Ansøgning derom. Til denne skal Censorerne tage Stilling og stille Forslag om den til Fakultetet med udførlig Motivering. Ved Afgørelsen skal der dels tages Hensyn til Afhandlingens videnskabelige Værdi, dels til Forholdet mellem det Antal Læsere, den kan vente her og i Udlandet, og kun, hvor begge disse Hensyn taler derfor, skal Ansøgningen kunne anbefales.

Bevilges den, paahviler det Doktoranden at bekoste Oversættelsen ved en af Fakultetet godkendt Sprogkyndig eller et Gennemsyn ved en saadan. Kun naar baade Emne og Sprog nødvendigt falder ind under de samme Universitetslæreres Kompetence, kan Afhandlingen straks indleveres paa det fremmede Sprog.

*Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Erklæring
af Novbr. 1908.*

Fakultetet har fra den akademiske Lærerforsamling modtaget en Forespørgsel om, hvorvidt det kan tillades at skrive Disputatser paa fremmed Sprog.

I Anledning heraf meddeles, at Fakultetet har behandlet denne Sag i et Møde; af Forhandlingerne fremgik det, at Professorerne Warming, Zeuthen, Büllmann og Julius Chr. Petersen ønskede at beholde de nu gældende Bestemmelser uforandrede, medens Professorerne Strömghren, Ussing, Jungersen, Johannsen og Christiansen mente, at der burde aabnes en Mulighed for at skrive Disputatser paa et fremmed Sprog. Professor Løffler udtalte, at det var ham bekendt, at der var et almindeligt Ønske derom mellem de yngre. Professor Jul. Petersen var ikke til Stede ved Mødet.

VI. Akademiske Højtideligheder.

Universitetets Aarsfest afholdtes Torsdag den 29. Oktober 1908. Talen holdtes af Professor Vilh. Thomsen. Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Professor J. Paludan: „En Overgangsgruppe i nordeuropæisk Digtning omkring Aar 1700“. 40 S. 8vo*). Ved Festen blev afsunget den nedenstaaende Kantate af Niels Møller med Musik af Kapelmester Carl Nielsen.

*) Jfr. Aarb. 1907—08 S. 167.

FØRSTE AFDELING.

1.

Mylrende Vrimmel
 og Fødders Tramp;
 de rives om Føden,
 de ræddes for Døden,
 favner i Brynde, segner i Kamp;
 over dem lukkes en lysforladt Himmel.

Raadløst de hildes
 i Taagers Flod,
 de snubler paa Tue,
 de kan ikke skue
 længer end Finger, ud over Fod;
 Synet, der vover sig fremad, forvildes.

Alle Ting farer
 og intet fast:
 som Skyer, der stiger
 forvandles og viger,
 har intet Maal, ikkun medløs Hast, —
 altid det samme og aldrig det varer.

2.

I Østen drages et lysende Skær,
 der Mørke-Fnuggene øder
 og varsler Verden om Gry, —

bag Jorden et Baal mod Himlen bær
 ulmende Purpur, der gløder
 under den hængende Sky, —

saa løftes Ild-Skjoldet frem og sender
 rødt bag Dis sine Straalers Kuld,
 som Rose-Lød over Tinder tænder; —

og ren og gylden ad høje Veje
 giver Solen den sorte Muld
 Lys og Varme og Liv til Eje;

tindrende klare skues
 vidt hen Ager og By;
 blaanende Hvalvet bues,
 Mørke og Fog maa fly.

3.

O Videns Lys, o Hellig-Sol, vi rejser os og hylder dig!
 Naar frem vi drog fra Dyrets Lod, ad Sten mod høje Stjærner,
 hvad fjærnt vi saa', hvad nær vi kom, hvad Fred vi vandt vi skylder dig,
 hver Dag og Stund i al vor Færd du Liv og Lise værner.
 Du aabned for os Oldtids Aar,
 du bragte Folket frelse Kaar,
 du tvinder Livets Kæde;
 ved dig vi nemmed Lovens Sang
 i mindste Kryb, i Kloders Gang,
 du giver Magt og Glæde:
 ved dig imod Naturens Vold, der gør os Vejen tung og trang,
 vi øver Tvang;
 vi sætter Vid og Vilje ind og trodser Brand og Væde.

I Sjælens dulgte Hule-Dyb, hvor Aandevætter skared sig
 og svulmed frem i dunkel Gru, saa Tanken veg og gyste,
 som Flagermus de hvisled bort, da først du aabenbared dig
 og gennem Koglerøgen rød din Fakkellue lyste,
 da blev vor Sjæl sit Aasyn vår
 og maalte ud det Bo, den har,
 og gik med Fodtrin trygge;
 med roligt Sind og løftet Braa
 ibag sig jættestor den saa'
 paa Verdens Mur sin Skygge;
 og dristig Mænd drog ud paa Færd, hvor Stormen huled Dagens Sø;
 de turde dø;
 og Livets Hus de lærte højt, men Sten for Sten, at bygge.

4.

Naar den vingede Aand
 paa sin brusende Færd
 vidt i Verden gør straalende Bytte,
 bag om Havlinjens Baand
 ved de yderste Skær
 den bøjer sig frem for at lytte;
 og ydmyg den nemmer, hvor Solen gaar under:
 vor Viden i Gætninger bunder;
 og det gynger og vugger,
 og Visheden viger, og Gaaderne stiger,
 jo dybere Tanken sig dukker.

Men der bryder et Raab
 fra den mandige Hu:
 vi vil træde den bølgede Tilje,
 der er tindrende Haab,
 der er Fryd, der er Blu,
 men lutret og haard er vor Vilje:
 Vi føjer tilhobe de prøvede Planker
 til Baad for de spejdende Tanker;
 naar den tættes og lukkes,
 vi *kan* drage over de bundløse Vover
 og fast paa det flydende vugges.

ANDEN AFDELING.

Tit ad Veje trange
 Viden maatte virke,
 — over Sten og gennem Tjørne bares Lyset frem; —
 ofte sad den Fange
 under Fyrsters Vælde
 for den haarde Kirke
 tungt den maatte trælle, —
 hvo der brød de snævre Mure, Dommen vented dem.
 Og Lyset stod blod-rødt, dækket af Baal-Røg,
 men kæmped sig ud som Stjærner af Sky.

Gennem Mængdens Myller,
 agtet føje, drager
 sent og hæmmet Lærdom Foden, tung af Dynd og Slam;

de, som fremmest skylder
 den al Fred og Baade,
 uden Tugt den vrager;
 Ladheds Hast vil raade,
 Uvid haaner Videns Taalmod, kender ej til Skam.

Og Lyset bag Dynd-Dis gløder lig Sump-Ild,
 men løfter sig højt, hvor Dunster maa fly.

Farligst dog, naar Kulde
 snærer Viden inde,
 — Haanden krympes, Føden standser, Blodet syder ej, —
 Ve, naar de, der skulde
 spændig-kækt den dyrke,
 luder sløvt iblinde
 uden Marv og Styrke,
 gustenstivned, besk af Nag mod dem, der bryder Vej.
 Om Lyset bag Bog-Støv synker i Vanmagt,
 det sprænger sit Bur og flammer paany.

TREDIE AFDELING.

Som Løv paa Linde,
 der hastig svinde
 for Høstens Vinde,
 er Mande-Kaar;
 men Stormen kalder,
 naar Løvet falder,
 den næste Alder, —
 Livets Fornyer, den unge Vaar.

Kom frem at fare
 med Øjne klare
 du unge Skare,
 bring Vaar i Hus! —
 Faklerne brænder,
 lad se, I sender
 fra Haand til Hænder
 luende høje de lyse Blus.

Hvor rig og fager
 en Arv I tager:
 al Verdens Ager
 i Rum og Tid!
 Det længst forsvundne,
 det forud vundne,
 det end ej fundne,
 fremad og vind det med Vid og Flid!

Naar Sandheds Stjerne
 I følger gerne,
 mod Kyster fjærne
 I styrer trøst;
 Farten vil bære
 sin Løn og Ære,
 naar ret I lære
 Forskerens Lykke og Videns Lyst.

Efter Forhandlinger, foranledigede af Professorerne P. Madsen og Valdemar Ammundsen, i Konsistoriums Møder den 2. Decbr. 1908 og den 3. Marts 1909 foretog Forfatteren følgende Ændringer i Teksten:

1ste Afdeling 3, 1ste Stk. saaledes:

O Videns Lys, o høje Sol, vi rejser os og hylder dig! —
 Naar frem vi drog fra Mørkets Dal, ad Sten mod gyldne Stjærner,
 hvad Synet saa', hvad Haanden vandt paa Verdens Mark vi skylder dig,
 hver Dag og Stund i al vor Færd du Liv og Lise værner.

Anden Afdeling 1ste Stk. saaledes:

Tit ad Veje trange
 Viden maatte færdes
 — over Sten og gennem Tjørne bares Lyset frem; —
 stængt i Bur som Fange
 sad og gøs i Tømme
 under begge Sværdes
 Tugt de dybe Drømme, —
 hvo der brød de snævre Mure, Dommen ventede dem.

— Festskriftet i Anledning af Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag indeholdt en Afhandling af Universitetets Rektor, Professor Carl Torp: „Bidrag til Læren om Berigelsesforbrydelserne“ 77 S. 8vo.

— Den 20. Februar 1909 holdtes en Mindefest paa Universitetet i Anledning af Hundredeaars-Dagen for Georg Zoëga's Død. Taler holdtes af Professor A. B. Drachmann*) og Overbibliotekar H. O. Lange**).

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Den botaniske Have.

a. Bevilling til Ordningsarbejder ved Museet.

Den 31. Juli 1908 indsendte Konsistorium med sin Anbefaling til Ministeriet det nedenfor anførte Andragende af 16. Juni s. A., hvori Havens Direktør Professor Eug. Warming ansøgte om en Bevilling paa 2400 Kr. aarlig i 5 Aar til Ordningsarbejder ved Museet. Bevillingen, der var anbefalet af Kvæstor under 29. Juli 1908, blev givet paa Finansloven for 1909—10, under Universitetets Udgiftspost 3. b., Den botaniske Have, jfr. Rigsdagt. 1908—09, Tillæg A. Sp. 1215—20.

Professor Warming udtalte i sit ovennævnte Andragende følgende:

„Efter at jeg i 1885 var bleven Direktør for Universitetets botaniske Have, var noget af det første, som jeg henvendte min Opmærksomhed paa, Ordningen og Opstillingen af de meget store Mængder af Samlinger, som henlaa magasinerede paa Museets Loft. Da dette Arbejde aabenbart var absolut uoverkommeligt ved Museets normale Arbejdskraft, søgte jeg det høje Ministerium om en ekstraordinær og midlertidig Bevilling til disse Arbejder. I Henhold til Universitetets og Ministeriets Anbefaling bevilgede Rigsdagen: 1) Paa Finansloven 1889—90 6,000 Kr. fordelte paa 4 Aar, og 2) paa Finansloven 1894—95: 600 Kr. aarlig i 5 Aar, ialt 9,000 Kr. (se Univ. Aarb. 1887—88 S. 318 og 1893—94 S. 389).

*) Trykt i Tilskueren 1909 I. S. 323—36 og A. B. Drachmann: Udvalgte Afhandlinger.

**) Trykt i Tilskueren 1909 I. S. 336—46.